

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2023; 9(1): 192-195

© 2023 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 13-01-2023

Accepted: 22-02-2023

Dr. Basthyam Pais

Department of Kannada, St. Philomena College, Puttur, Mangalore, Karantaka, India

ಪ್ರಾಚಾರಿನ್ ಕಲಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮೇಳಗಳು, ಕಲಾವಿದರು

Dr. Basthyam Pais

ಪೀಠಿಕೆ

ಪ್ರಾಚಾರಿನ್ ಕಲಾಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಬಳಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾಚಾರಿನ್‌ಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳ ಹಿರಿಮೆ.

1. ವಿಶ್ವಕಲಾವಿಹಾರ

1957ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚಾರಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕಲಾವಿಹಾರ ಲಲಿತಕಲಾ ಕೇಂದ್ರವು ಕಲೆಯು ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸೊತೆ ಉಳಿಯದೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದಂತಹದಾಗಿ ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನೃತ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ದೈಹಿಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿಶ್ವಕಲಾವಿಹಾರದ ಸ್ಥಾಪಕರು, ನಿರ್ದೇಶಕರು ಆಗಿರುವ ಕದ್ರಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಯವರು ಹಲವಾರು ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಹತ್ವದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪತ್ನಿ ನಯನ ವಿ. ರೈಯವರು ಸ್ವತಃ ನಾಟ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕಿಯಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಪತಿಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಿಂಹಳದ ನಾಟ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜನಿಸಿ ಬಲ್ಲ ರೈಯವರು ಹಲವಾರು ನೃತ್ಯರೂಪಕ, ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ದೇಶದ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಾಚಾರಿನ್ ನೀಡಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ದೇಶೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಳಗಿನ ಸಮನ್ವಯದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

2. ಜೀವಿಯವರ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಮಡಿಕೇರಿಯ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಕಲಾಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾಚಾರಿನ್ ಶಾಲೆಯು 'ಜೀವಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ 1989ನೇ ಇಸವಿ ನವೆಂಬರ್ 9 ರಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಕೇವಲ ಆರು ವಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಚಾರಿನ್‌ಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಮುನ್ನಡೆದು ಈಗ 60ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಯರು ಇಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಕೆ. ಎಸ್. ರಾಜೇಶ್ವರಿಯವರು ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಯಾಗಿದ್ದು 1990ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ನೃತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಕನಕಟಕ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೀಪಕ್ ಕಮಲ್ ನಾಟ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಭರವಸೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಷ್ಟವಿಹಾರ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡಿದ್ದು ಇವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೃತ್ಯವು ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ.

3. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾಥಾಯಣ ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕಾರ್ಯ

ಸಂಗೀತ ರತ್ನ ಬಿದರನಾಥಯ್ಯ ಕಾರ್ಯ ವರಿಕಟ ಸಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರು 1954ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿನಾಥಾಯಣ ಸಂಗೀತ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಸುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ, ಎಚ್ಚರ ಮೂಡಿಸುವುದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. 1956ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಯಿತು.

ತೃಗುರಾಜ ಆರಾಧನಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪುರಂದರದಾಸರ ದಿನ, ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದೀಕ್ಷಿತರ ದಿನ, ಶ್ಯಾಮಲಾಕ್ಷ್ಮಿಗಳ ದಿನ, ಗಣೇಶ ಚೌತಿ, ವಿದ್ಯಾಧರಮಿ, ರಾಮ ನವಮಿ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Corresponding Author:
Dr. Basthyam Pais
Department of Kannada, St. Philomena College, Puttur, Mangalore, Karantaka, India

ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಪದ್ಧತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಶಬನ ಸಬ್ಬರತ್ತರ, ವಸಂತ ಪ್ರಭಾ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಉಡುಪಿ ಗೌಪಾಪಾಕೃಷ್ಣ ಎಚ್.ಪಿ. ಪಾಪ್ಪ, ಶ್ರೀನಾಥ್ ಮರಾಠ್, ಯಕ್ಷಗಾಹ ಭಾಷಾಪತ್ ಎನ್.ಡಿ. ಮಂಡಚ್ಚಿ ಮುಂತಾದವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡವರು. ಸಂಗೀತ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಶ್ರೀ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಸಂಗೀತ ಶಾಖೆ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರಾಜ ಬಡಕ್ಕಲ ಶಿವರಾಜ ಭಟ್ ಮತ್ತು ಸಂತ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಡಾ.ಡಿ.ಡಿ.ಸೋಜಾ ಅವರು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಜ್ವಲ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು 1979ರ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ ಶ್ರೀಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಸಂಗೀತ ಶಾಖೆ ಕಾಶಬನದ ವರಿಕಟ್ಟೆ ಸಬ್ಬರತ್ತರ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು, ಅವರು ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಕಾಶಬನ ನಾಥಯ್ಯ ಭಟ್ಟರು ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಇದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಬಂದ ಭಟ್ಟರು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಶಬನ ನಾಥಯ್ಯ ಭಟ್ಟರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ಶಿಷ್ಯ-ಶಿಷ್ಯೆಯರು ಊರ-ಪೂರಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾನ್ಮುಖರಾಗಿ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ನಡೆಸುವಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭೆ ಗಳಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಂಗೀತ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಶಾಲೆಯ ವತಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಮಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಸಂಗೀತ ಗೌರವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

5. ಕಲಾಪರಿಷತ್, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿತ್ತು ಉತ್ತಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಂಗವು 1968ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಎಂ. ಸುಧಾಶಿವರಾಜರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ, ಡಾ.ಡಿ.ಡಿ.ಸೋಜರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿಯೂ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡರು. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಂ.ಎಲ್. ವಸಂತಕಮಲ, ದೊರೆ ಸತ್ಯಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಬಿ. ಎನ್. ಸುರೇಶ್, ಭೀಮಸೇನ ಜೋಶಿ, ಬಸವರಾಜ ರಾಜಗುರು, ಆರ್.ಕೆ. ಶ್ರೀಕಂಠ್, ನಾಥಪಲ್ಲಿ ನಾಥರಾಜ್, ಸುಕನ್ಯಾ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಮೊದಲಾದವರು ಸಂಗೀತ ಕೇಳುವ, ಸ್ತ್ರೀ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ, ಹಿರಣ್ಮಯ್ಯ ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿಗಳ ನಾಟಕ, ಚರದ್ರಕಲಾ ಶೈಲಿಶ್ರೀ, ಲಲಿತ, ಸುರೇಖಾ ಅವರ ನೃತ್ಯ ನೋಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲಾಪರಿಷತ್ ಒದಗಿಸಿತು. ಡಾ.ಬಿ.ಕೆ. ಕುಮಾರ್, ಯಕ್ಷಗಾಹ, ಪಿ.ಎಸ್. ಪುಣಿಚಿತ್ತಾಯ ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಾಯಕಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಕಲಾಪರಿಷತ್ ಹಲವು ಮಂದಿ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ಸ್ವತಃ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದ ನೇಮಿರಾಜರು ಕಲಾಪರಿಷತ್ ಯಶಸ್ವಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.

6. ದೃಶ್ಯ - ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧೆಡೆ ತೀವ್ರಗೊಂಡ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ರಂಗಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 29-01-1983ರಂದು ದೃಶ್ಯ ತರಡನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕವಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸಮಾಜ್ಯನ ನಡವಳಿ ಸಕ್ಷರತೆ ಅಡ್ಡಬಂದು ಕವಿಯ ಆಶಯ ಶ್ರೀ ಸಮಾಜ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ರಂಗಭೂಮಿ ಈ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಡೆವಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥ - ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೆನಪಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಸಮೂಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಮನರಂಜನೆಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಹಜವಾದ ಪ್ರಜ್ಞಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶವಾದ ಸಚ್ಚಿತ್ತವು

ಮಾನ್ಯವಾದವರು, ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡ ದೃಶ್ಯ ತರಡವು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತು.

ದೂರಬೀಂದ್ರಿಯವರ 'ಜಾತ್ರೆ' ನಾಟಕವನ್ನು ಎಸ್. ಎಸ್. ಭಟ್ಟರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯ ತರಡದ ಸದಸ್ಯರು 25-09-1983ರಂದು ಅಭಿನಯಿಸಿದರು. ಎಸ್.ಎಸ್. ಭಟ್ಟರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ 1984ರಲ್ಲಿ ಬಸವರ ಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣರ 'ಕುರು' ಕತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚಿಸಿದ 'ನೃಪಿ ದಾಟಿ' ನಾಟಕವನ್ನು ದೃಶ್ಯ ತರಡವು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ದೃಶ್ಯ ತರಡವು ಎಂ.ಎನ್. ಕಾಮತರ ಪ್ರನಿರ್ದೇಶನ ಶಿವರಾಜ ಕಾಶಬನ ಗುಬ್ಬಿಗಡಿ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಯವರ 'ಪರಿಶಿಷ್ಟ' ನಾಟಕವನ್ನು ಮತ್ತು ರಂಗಕ್ಕೆ ತಂದಿತು. ಸ್ಥಳೀಯ ಲೇಖಕರಾದ ಕದ್ರಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಸಿ 'ಯುಗದರ್ಶಿ', ನಾಥಯ್ಯ ಕರಿಗಲ 'ಅವಯೋಹಣ', ಬಿ. ಪ್ರಸಾದರ ಭಟ್ 'ಮಹಾಶಿವ', 'ಚಾಪಾಳ' ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರ ತುಳನಾಟಕ 'ಗೋಂದೋಳ' ವಿನ ಕನ್ನಡ ರಾಜಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದೃಶ್ಯ ತರಡದವರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಕುಳಿಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡಮಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 1988ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ರಂಗಕಮಿಟಿ ನಡೆಸಿತು. ದ್ವಿವರಾಜ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಮರ್ಣಾದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಶಿಬಿರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರೇಕ್ ರಚಿಸಿದ 'ಮಹಾಪತಯ ಅಪವಹ' ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.

1992ರಲ್ಲಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ದೃಶ್ಯ ತರಡವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರವನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ಐ.ಕೆ. ಬಾಲಕವಾಹು ಅವರು ಬೌ ಬೈ ಟ್ರೇ ಟ್ರೇ ಹಾಗೂ ಎಂ. ಎನ್. ಕಾಮತರ ಶಿಕ್ಷಣ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ತಂದರು. 1992ರ ತನಕ ದೃಶ್ಯ ತರಡವು ತನ್ನ ರಂಗ ಪ್ರಯೋಗ ರಂಗ ಕಮಿಟಿ, ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿತು. ತನ್ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ರಂಗ ಚಳವಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

7. ನಿರಂತರ ನಿರಂತರ - ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಲಾವಿದರ ಸಮುಚ್ಚಯ

1965ರಂದು ಮೊದಲನೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಕಾರದ ಬಳವಣಿಗೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಿಕ ಜಾತ್ಯಾತಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಲಾವಿದ ಸ್ನೇಹಿತರು 1990ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಂಡು ನೀಡಿಹುಸುರು ನಿರಂತರ-ನಿರಂತರ. ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗ ರಂಗಮಂಟಪ, ಮಕ್ಕಳ ರಂಗಶಿಬಿರ, ಮನವಿನ ನಾಟಕಗಳು, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಪರಿಸರದ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ರಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಅಂತರಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಕ್ಷರತಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನಮನ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಸುಳ್ಯ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಚಿತ್ರಕಲಾ - ಬಣ್ಣದ ಪರಿಚಯ, ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಳೆಯರಿಗಾಗಿ ರಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಹಪಾಠ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ರೇಖೆ ಹಾಗೂ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಮುಂತಾದವು ನಿರಂತರ ನಿರಂತರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಯಾಪಕ ತರುವೆ, ಮುಖವಾಡ ರಚನೆ, ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ, ರಂಗ ಸಂಕೀರ್ಣ, ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನವೇ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಟಕ ಕಲಾಕಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

8. ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರ - ವಿಟ್ಟ

ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗುಬ್ಬಿ ಕಲಾಪುಷ್ಪ ವಿಟ್ಟದ ಗಳಿಯನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತರಡ 'ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರ' 18. ಸಮಕಾಲೀನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ಮೂಲಕ ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನು ಅಧ್ಯಾಸಿಸಿವೆಲ್ಲವೂ ತರಡದ ಹಂಬಲ. ಚೋಮನ ದಡಿ, ಆ ಮನಿ ಪ್ರಾಣಿ ಕೋಟೆ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ, ಚೋರ-ಚರಣದಾಸ, ಆನ ಬಂತೊಂದಾಸ, ನೀಲ ನಾಟನೋಗಿ, ಪ್ರಟ್ಟ ಕಡೆಗೆ ಹೋದದ್ದು ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ತರಡವು ಸಹಜವಾಗಿ

ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ರಂಗ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ನೀನಾಸರ ತಿರುಗತುಂದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಮುಖವಾಡ ತರುತು ಶಿಬಿರ ನಡೆಸಿದೆ.

9. ಕಲಾಭಿಮಾನಿ ಬಳಗ, ಅಡ್ಡನಡೆ

1985ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನಗೊಂಡ ಮರಕುರಿ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ, ಬಂ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ ನೇತೃತ್ವದ 'ಕಲಾಭಿಮಾನಿ ಬಳಗ'ವು ಅಗರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಾಷಣ, ನಡೆ ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟ, ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲ್ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಕಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಅಳಿಕೆ ರಾಜಯ್ಯ ರೈ, ಕಡತೋಕ ಮಂಜುನಾಥ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಪರ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಸಂಮಾನಿಸಿದೆ. ಅಂತರ್ಮೇ ತಾಳುವುದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ.

10. ವಿಠಲ ಆಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್

1975ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪಂದ್ಯಾಟಗಳ ಜತೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಭಾಷಣ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಗೀತ, ಜನಪದ ಗೀತೆ, ಭಾಷಣಗೀತೆ, ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹಾಪ, ವಾಕ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ವ್ಯಾಧಿಗಾಹ, ಲಘು ಸಂಗೀತ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಸಂಗೀತ ವ್ಯಾಧಿಗಾಹ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಶಂಕರವರ ಇಂದ್ರಜಾಹ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಚಕ್ರವೇಡಿ ನಾಥಾಯಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೋ. ನ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಹೊಯವರ ಹಾಪಗಾಹಿಕೆ, ಶೇಣಿ ಮತ್ತು ಬಳಗದವರ ತಾಳುವುದು, ಮೋಹನ ಸೋನಾ ಪ್ರಕಾಶ ಅಮರ ಚಿತ್ರ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ, ಚಿತ್ರೋತ್ಸವ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ. ಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸಂಮಾನಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟಾಧಿಕಾರ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ, ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ.

11. ಸಂಗಮ ಕಲಾ ಸಂಘ ಕಲ್ಕತ್ತಾ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರ, ವಿವಿಧ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕ ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ 1953ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಸಂಗಮ ಕಲಾಸಂಘವು ಎಂಟು ವ್ಯವಿಧ್ಯವಯ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. 'ಸಂಗಮ ರಂಗಭೂಮಿ' ಎಂಬ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ರಂಗಚಳವಳಿ ನಡೆಸಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾಗೂ ಹೊರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನೂರಾರು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪಂದ್ಯ, ವೇಷಭೂಷಣ, ರಂಗ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಅಜ್ಜನಗಿದ್ದ ಭಾಷಣದ, ವಿಠಲ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶೇಣಿ, ಮಂಡಚ್ಚಿ ಮಲ್ಟಿ ಸಾಹಗ, ದಿವಾಣಾ ಮುಂತಾದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸಂಮಾನಿಸಿದೆ. ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳಿಗೆ ವೇಷಭೂಷಣ ಒದಗಿಸುವ, ಪ್ರತಿಭಾತರನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಆಸಕ್ತಿ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

12. ವಾಣೀ ಗಣೇಶ ಪ್ರಸಾರಿತ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಬಳಿ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ದಾರ್ಶನಿಕ ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ನಟ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1976ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನಗೊಂಡ ಶ್ರೀವಾಣೀಗಣೇಶ ಪ್ರಸಾರಿತ ಕಲ್ಕತ್ತಾದವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ಶನಿವಾರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಾಳುವುದು ಕೂಡ ನಡೆಸಿ ಯುವ ಅರ್ಥದಹಿಗಳ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಅನೇಕ ದೇವತೆಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾಳುವುದು ನಡೆಸಿವೆ. 'ಅಕ್ಷರ ಮತು ಹರಿಸ್ತೋತ್ರಂ' ಹಾಗೂ 'ಸಾಧನ ವಿಶೇಷಾಹ' ಹೊರತಂದಿದೆ.

13. ವಿನಯ, ಬಾಳಿ

ಸತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಸಹಕಾರಿಣ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ 1980ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ 'ವಿನಯ'ವು ಬಾಳಿಲದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ದುಲ್ಲದ ದಾರಂದ ಊರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ

ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿದೆ ಮಕ್ಕಳ ರಂಗ ತರಬೇತಿ, ರಂಗಕಲಾ ತರಬೇತಿ, ಹಿರಿಯರ ರಂಗ ಶಿಬಿರ, ಕವನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಕಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಸಾಹಸ್ಯಗೋಷ್ಠಿ, ಸಂಗೀತ, ಇತರ ಸಂಘಗಳ ನಾಟಕ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದೆ.

14. ನಾಟ್ಯ ಸಂಘ

ಭಾಷಣ, ಪಾಠ್ಯ ವಿವಿಧ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು, ಕಲ್ಪದರ್ಶನ- ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ ಬಳಿವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1988ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ನಾಟ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಕಚಪುಡಿ, ಭರತನಾಟ್ಯ, ಸಂಗೀತ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಡವಿದ್ದು ಸೀತಾಶಿಧರ್ ಅಮರ ನಾಟ್ಯ ತರಬೇತಿ, ಡಿ.ಜಿ. ಸತ್ಯಭಾಮೆಯರ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜತೆಗೆ ಗಿಟಾರ್, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ತಬಲಾ ಬ್ರೇಕ್ಡಾನ್ಸ್ ತರಬೇತಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಹಲವರೇ ಭರತನಾಟ್ಯ, ನಾಟ್ಯರೂಪಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

15. ಶ್ರುತಿ ವೇದಿಕೆ ಬಾಳಿ

ಸತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ, ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ, ಶಿಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ ಒಲವನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1989ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗೊಂಡ ಶ್ರುತಿ ವೇದಿಕೆಯ ಎಸ್ ಲಲಿತಾಬ, ಸುಕನ್ಯ ಪ್ರಭಾಕರ್, ಆರ್ ಎನ್ ಶ್ರೀಲತಾ ಕೆ ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ ಮುಂತಾದವರ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಸತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ. ಸೀತಾ ಶಿಧರ್ ಅಮರ ಭರತನಾಟ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪಿ. ಎಸ್ ಪ್ರಣಿಂಚತ್ತಾಯರ ವರ್ಣಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಎನ್ ಸುಕಮಾರ್ ಗೊರಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ, ವಿಚಾರವಹಿ ಸಂಘದವರಿಂದ ಪಾಪಾಳ ರಹಸ್ಯ ವಿವರಣೆ, ಆರ್ ಗಣೇಶ ಅಷ್ಟಾಧಿಕಾರ ಮುಂತಾದವು ವೇದಿಕೆಯ ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ.

16. ಪ್ರಕೃತಿ ರಂಗ ತರಡ, ಬಳಿ

ನಾಟಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1991ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ರಂಗ ತರಡವು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ರಂಗ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಶಿಬಿರ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಂದ, ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ.

1984ರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಬಳಿವಯ 'ಸ್ನೇಹಿತರ ಕಲಾಸಂಘ'ವು ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟ್ಯ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ ಉತ್ಸವ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. 1982ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನಗೊಂಡ ಅಚಲಾಪುರದ 'ಮಿತ್ರ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ'ವು ನಾಟಕ, ನಾಟ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

17. ಮಹನ ಹವ್ಯಾಸಿ ತರಡ, ಜಾಲ್ಪುರ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಂಗ ಕಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ ಚಿಂತನ ಮತ್ತು ಸಾಹಸ್ಯತಿಕ ಪುನರಜ್ಜೀವನದ ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 1990ರಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಹವ್ಯಾಸಿ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಮಹನ', ನಾಟಕ, ಮೇಕಪ್ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿವೆ. 'ಯುವಜನ ಮೇಳ' ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿವೆ. ವಿವಿಧಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಭರತನಾಟ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯ ತರಡಗಳ ನಾಟಕಭಿನಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದೆ.

18. ಗೋವಿಂದ ಗಾಹನಭಾ ಸಬ್ಬಹ್ಯಾ

ಸಬ್ಬಹ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಸಂಗೀತ-ನಾಟಕಗಳಿಗಾಗಿ ದಡಿದು ಕೆ ಗೋವಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅಮರ ಬಂಧು ಮಿತ್ರರಿಂದ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಭೂಷಣ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ

ಸರಸ್ವತಿ ವಿಶೇಷಗಣಿ ಕನಕಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಸಾರಕಣಿ ಇರವು ಈ ಸರಸ್ವತಿಯ ಎಲ್ಲ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕನಕಟಕ ಸಂಗೀತ, ಮೃದಂಗ, ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಗಣಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟುಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಕಲಾ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಈಗಲೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಣಿವೆ. ಕಲೆವು ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳ ಕುಣುಕುತರದಿಂದ ಕಪ್ಪುಸ್ಥಗಿತಪಣಿದ್ಧರೂ ಅವು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಸ್ಮರಣೀಯವಣಿದ್ಧ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಕಪ್ಪುಸ್ಥಗಿತಪಣಿಪಣಿಪಣಿದ್ಧ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ವಿ.ವಿ. ಅರ್ತಿಕಟಿಯವರ ಮಹಂತಿ.
2. ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಸಹಂತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವರದಿಗಳು.
3. ಸುದರ್ಶನ (ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆ) ವಿ.ವಿ. ಬಾಪುರಿ, ಉಡುಪಿ.
4. ಮಾಪುಕು ನಾಪುಕು ಭಾಷಾಪುಕು ಲೇ. ಪುಕುಕು ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟ.
5. ಅಭಿಮತ ಲೇ.: ಜಿ. ಎಸ್. ಉಬಂಡ್ಕ - ಪುಟ 275.
6. ಅಭಿಮತ ಲೇ.ವಿ. ಮಪುಕು ನಾಪುಕು, ಪುಟ 120.
7. ಸಹಂತ್ಯ ರಶ್ಮಿ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ 15ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಹಂತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ.
8. ಅಭಿಮತ ಲೇ. ಎನ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಪುಟ - 130.
9. ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ದೇವದಾಸ ಜೋಶಿ - ಲೇ. ಎನ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ.
10. ಸಪ್ತಪದಿ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ತಾಪುಕು ಏಳನೆಯ ಸಹಂತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ.
11. ನವಮಿ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ತಾಪುಕು 9ನೆಯ ಸಹಂತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ.